

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XL):

România e Belgia Orientului! - Politica cea mai bună e ...

aceea care ne păzește de toate excesele egoismului – Criza Tribunei!

România e Belgia Orientului		
Ca și Belgiei, așa nici României nu-i este îngăduit, să facă politică externă, ci trebuie să trăească cu vecinii săi cât se poate de bine și atunci România de sine se va împărtași din fructele ce vor cădea la timpul său de pe pomul european. României însă nu e îngăduit să voească a le culege câtă vreme nu sunt coapte ...		Otto von Bismarck
Criza Tribunei - două grupări intrate în conflict:		
Eugen Brote 1850 - 1912	sprijinit de Ioan Slavici, Cornel Pop Păcurariu, Bogdan-Duică, Ioan Russu-Șirianu, Vasile Mangra, frații Septimiu și Tit Liviu Albin, Daniil Popovici-Barcianu, Dimitrie Comșa ...	George Pop de Băsești, Iuliu Coroianu, Teodor Mihali, Rubin Patița, Gherasim Domide, Patriciu Barbu, ...
Natura prin egoism, ne împinge instinctiv spre răutate și viclenie		dr. Ioan Rațiu 1828-1902

Dr. Ioan Rațiu interpreta memoriile regelui Carol I - privind declarația principelui Bismarck - afirmând: «că **România e Belgia Orientului**. Ca și Belgiei, așa nici României nu-i este îngăduit, spunea Bismarck, să facă politică externă, ci trebuie să trăească cu vecinii săi cât se poate de bine și atunci **România de sine se va împărtași din fructele ce vor cădea la timpul său de pe pomul european. României însă nu e îngăduit să voească a le culege câtă vreme nu sunt coapte.**» Pe fondul simpatiei de care se bucurau românii după procesul memorandiștilor, trebuie amintit și apelul semnat de conducerea Academiei Române: președintele Ion Ghica, vicepreședinții Iacob Negruzzi, Vasile A. Urechia și dr. Dimitrie Brândza, secretarul general D.A. Sturdza și alți 13 membri; Ioan Georgescu făcea precizări privind conținutul apelului: «Toate popoarele s'au bucurat de renașterea poporului românesc, iar Românii s'au arătat recunoscători cătră binefăcătorii lor. Numai cu națiunea maghiară, spune apelul Academiei, poporul român nu s'a putut înțelege căci Maghiarii se încearcă în timpurile noastre, pe căi piezișe și prin mijloace violente, să obție astăzi ceea ce n'au fost în stare să obție dela ei aproape două milenii precedente: desființarea lor națională. Maghiarii cer ca Românii să uite limba, religiunea și obiceiurile lor și să devie Maghiari în toate manifestările lor naționale. Acesta e sâmburele chestiunii Românilor din Transilvania, pe care Ungurii cugetau că au deslegat-o condamnând până la 5 ani închisoare pe fruntașii de acolo. Ea a

uitat că 6 milioane de Maghiari nu pot să desființeze 15 milioane de nemaghiari (trei milioane de Români, 6 milioane de Slavi și 2 milioane de Germani). (...) Acest apel, precum și intervenția personală a vicepreședintelui V.A. Urechia, bine cunoscut în mai multe țări europene de la ședințele uniunilor interparlamentare, apoi datorită și concursului efectiv dat acestei cauze de membrii Ligei Culturale, de studenții români din diferite centre mari europene au făcut ca „chestia românească să fie nu numai cunoscută, ci îmbrățișată cu căldură și iubire în mai multe țări europene».

Oamenii politici italieni B. Pandolfi, S. Omodei, G. Ostini și alți 24 fruntași italieni trimit lui V.A. Urechia, senator în București: „O salutare afectuoasă fraților noștri români, cu dorința ca în curând să vină ziua în care ceice cer dreptatea să nu mai fie persecutați, nici martiri”. Prof. senator de la Universitatea din Roma, Angelo Degubernatis, apăra pe români afirmând: **„Legea nu e lege dacă nu e făcută împreună, în condiții de perfectă libertate”** încheind prin cuvinte ce nu se încadrau cu învățăturile lui «N. Machiavelli, dar el aparține majorității italienilor, cari admiră, dar nu iubesc pe secretarul florentin. (...): **„Natura prin egoism, ne împinge instinctiv spre răutate și viclenie. Politica cea mai bună e deci aceea care ne păzește de toate excesele egoismului”**. Profesorul de drept constituțional de la aceeași universitate, Luigi Palma, reamintea la 14 maiu 1894 vechiul adevăr, că **„forța poate creia și înjgheba statele, dar numai dreptatea le poate păstra”**. Cesare Cantu, celebrul istoriograf, unul din măestrii italieni ai marelui nostru N. Bălcescu, e convins că „spiritele de elită în care lumea e bogată, vor face mai mult decât cele câteva rânduri ale sale, prin cuvinte și prin fapte, ca **națiunea română să fie așezată în toate drepturile sale, cu floarea civilizației care consistă în libertatea de a spune adevărul și de a deprinde virtutea”**».

În serialul **„2017 - anul tribuniștilor memorandiști”** s-a prezentat atât odiseea memorandiștilor cât și a cotidianului Tribuna, Comitetul Central al Partidului Național Român neputând fi proprietar nominal al institutului tipografic și al publicațiilor editate. **„Criza Tribunei”** a fost prezentată de istoricul dr. Vasile Crișan în lucrarea **„Enciclopedia Tribunei”** ca «... sintagma (în care) se circumscriu o seamă de frământări din sânul mișcării naționale a românilor din Ardeal de la mijlocul ultimului deceniu al secolului al XIX-lea, în care **“Tribuna”** și Institutul tipografic care o tipărea, au reprezentat elemente ale disputei. Oricât de complicate erau problemele legate de regimul proprietății asupra Institutului tipografic și a ziarelor editate de acesta, oricât de multe erau dificultățile financiare, nu acestea au reprezentat adevăratele cauze ale **„crizei Tribunei”**. Miza era mult mai mare: orientarea politică a Partidului Național Român, în condițiile în care Mișcarea memorandistă își dovedise ineficacitatea și declanșase ofensiva fără precedent a guvernului unguresc asupra comitetului executiv și a presei românești favorabile Memorandumului, în rândurile căreia **„Tribuna”** ocupa un loc de frunte. În acești ani de început al ultimului deceniu al sec. XIX, marcați de mișcările Replicei și a Memorandumului, urmate de răsunătoare procese, în sânul factorilor de decizie ai Partidului Național s-au conturat două grupări intrate în conflict. Pe de o parte, Eugen Brote, sprijinit de Ioan Slavici, Cornel Pop Păcurariu, Bogdan-Duică, Ioan Russu-Șirianu, întemeietorul și redactorul responsabil al **„Foi poporului”**, Vasile Mangra, frații Septimiu și Tit Liviu Albini, Daniil Popovici-Barcianu, Dimitrie Comșa și alți tribuniști, iar de cealaltă parte dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Iuliu Coroianu, Teodor Mihali, Rubin Patița, Gherasim Domide, Patriciu Barbu, așezați pe principiile Memorandumului și ale Programului Partidului

Național din 1881. În condițiile multor procese de presă, a șicanelor nenumărate ale autorităților la adresa redactorilor, a rețelei de distribuție și a abonaților, Institutul tipografic ajunge, în anii '90 ai secolului XIX, în pragul falimentului.

În aceste condiții, Alexandru Mocioni, unul dintre acționarii principali ai Institutului tipografic, solicită lichidarea lui. Pentru a-i asigura supraviețuirea, Eugen Brote cumpără la licitație Institutul tipografic, facilitând continuarea publicării „**Tribunei**”, al cărui rol în sprijinirea mișcării memorandiste era de notorietate. Odată cu intrarea la închisoare a redactorilor „**Tribunei**”, în urma condamnării lor în bloc în procesul de la Cluj din 12 septembrie 1893, izbucnește conflictul între Eugen Brote, aflat la București și Ioan Rațiu, președintele partidului, în legătură cu numirea unui nou redactor șef al „**Tribunei**”. Miza era controlul asupra cotidianului sibian în condițiile în care era pe rol procesul memorandiștilor iar Eugen Brote, emigrat la București, făcea jocul liberalilor lui D.A. Sturdza. Brote îl trimite la Sibiu pentru a prelua ziarul pe Cornel Pop Păcurariu, omul său de încredere, în timp ce Ioan Rațiu îl impune în fruntea „**Tribunei**” pe Valeriu Braniște, chemat în acest scop de la Brașov. Pus în fața acestei situații, Eugen Brote, printr-o scrisoare adresată lui Ioan Rațiu la 22 noiembrie/4 decembrie 1893, își dă demisia din Comitetul executiv al partidului. Intenția sa era de a scoate astfel „**Tribuna**” și „**Foaia poporului**” de sub autoritatea Comitetului executiv, implicat în problema numirii redactorilor. În această fază a conflictului intervine și guvernul maghiar care, prin hotărârea judecătorească din 3/16 decembrie 1893, interzice apariția „**Tribunei**”, sub pretextul că proprietarul Institutului tipografic este transfug. Reluarea apariției gazetei era acum mai importantă decât competiția în sine. Prin urmare Eugen Brote face pasul înapoi, semnând o declarație prin care recunoștea că ziarul trebuie să reapară.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xl-romania-e-belgia-orientului-politica-cea-mai-buna-e--aceea-care-ne-pazeste-de-toate-excesele-egoismului-criza-tribunei-138508.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xl-romania-e-belgia-orientului-politica-cea-mai-buna-e--aceea-care-ne-pazeste-de-toate-excesele-egoismului-criza-tribunei-138508.html. The page header includes the Tribuna logo and navigation menu. The main content area displays the article title: "2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (XL): România e Belgia Orientului! - Politica cea mai bună e ... aceea care ne păzește de toate excesele egoismului - Criza Tribunei!". The author is identified as Marius HALMAGHI, and the article was published on 30.09.2018 at 22:37. It has 94 views and 0 comments. Social sharing options for Facebook, Twitter, and Pinterest are visible.